

Mark- och miljödomstolen,
Box 1104,
131 26 Nacka Strand**Yttrande - Ansökan om tillstånd för grus- och bergtäkt med masshantering samt hamn- och vattenverksamhet på fastigheterna Löten 1:5 Munsö-Bona 1:2 m fl**

Dnr KS14/313-407

Ekerö kommun avser att lämna två yttranden i det aktuella ärendet. Följande yttrande representerar Kommunstyrelsen i Ekerö kommun. Miljönämnden i Ekerö kommun avlämnar ett separat yttrande.

Sammanvägd bedömning

Kommunstyrelsen anser att området inte kommer att påverkas i den omfattning att åtgärderna, i enlighet med ansökan, inte kan tillåtas, under förutsättning att Ekerö kommuns bedömning beaktas i det fortsatta arbetet.

Boendemiljö

Av bullerutredningen framgår att ljudnivåerna för boende kommer att minska jämfört med dagens nivå och att riktvärden (vägledning) för industribuller kommer att klaras. För att klara riktvärdena förutsätts ett antal omfattande åtgärder avseende bullerskydd (skärmar, marksänkning) både vid befintligt verksamhetsområde och för nya verksamhetsområdet med hamn och där massor från Förbifart Stockholm avses hanteras. Ekerö kommun anser att det tydligare måste framgå hur dessa bullerskydd ska utformas och när i tiden de ska vara färdigställda. Detta för att säkerställa att bullerskydden är fullt utbyggda innan verksamheten sätts igång på respektive plats.

Ansökan bör kompletteras med en redogörelse och beskrivning av buller samt eventuell annan miljö- och hälsorelaterade påverkan av fartygstrafiken till och från hamnområdena. Detta gäller i synnerhet påverkan av buller (främst lågfrekvent) för boende i närområdet på norra Färingsö under kvällar och nätter.

Hantering av massor från Förbifart Stockholm innebär att verksamhet kommer att pågå dygnet runt i takt. Buller kommer då att uppstå vid tider som

närboende inte är vana vid, och när det finns särskilt behov av tystnad. Även om riktvärden kommer att klaras för kvälls- och nattperioden så är störningsrisken då stor för närboende. Ekerö kommun anser därför att bullrande verksamheter under helger, kvälls- och nattetid ska begränsas.

Borrning och sprängning bör också tidsbegränsas att inte få utföras under sommarperioden.

Naturmiljö

Ekerö kommun anser inte att naturmiljön skulle påverkas i den utsträckning att åtgärderna, enligt ansökan, inte kan tillåtas. Det är dock av största vikt att den biologiska mångfaldsplan, som upprättats av Jehander, följs för att minimera negativa effekter.

Bonavik naturreservat ligger i anslutning till den södra delen av täktområdet. Reservatet är litet och det kan därför vara lämpligt med en skyddszon mot buller och luftföroreningar, t.ex. genom att skogspartiet mellan reservat och täkt införlivas i reservatet. Då man planerar att bryta material under grundvattenytan i denna del av täkten är det viktigt att utreda eventuell påverkan på grundvattennivån och därigenom på vegetationen i naturreservatet. Sjön Snorran, som ligger utanför den södra delen av täktområdet, kan också komma att påverkas av en eventuell förändring av grundvattennivån.

Strandskogen i kanten med start i naturreservatet är utpekad som naturvårdskog av skogsstyrelsen. Trädskiktet består av gamla tallar och en rovfågel, fiskgjuse, häckar här. Denna strandskog bildar en trädridå längs med hela täkten och fungerar som skyddszon mot vattnet. Strandskogen bör därför värnas.

Det finns ett flertal förekomster av fridlysta och rödlistade arter inom täktområdet. Mistel finns på ett antal platser, en art som är fridlyst vilket innebär förbud mot att ta ned träd i vilka mistel växer. Man bör därför kartlägga förekomsten av mistel på området. Även ett antal rödlistade växter (5 arter), insekter (11 arter) och svampar (3 arter) förekommer. Hänsyn till många av dessa tas enligt den biologiska mångfaldsplanen. Vid efterbehandlingen av täkten är det viktigt att använda sig av åtgärder med vetenskapligt stöd som att skapa en varierad topografi och lämna vegetationen till fri utveckling. Hänsyn till detta tas enligt den biologiska mångfaldsplanen.

En population av den hotade arten småsvalting finns i vattnet utanför tåkten (4000 plantor). Ett ökat utsläpp av kväve till Mälaren skulle kunna få förödande effekter på denna population. Det är därför viktigt att reningen av vattnet som använts vid tvättning av inerta schaktmassor och entreprenadberg fungerar adekvat. Även muddring kan vara negativ för småsvaltningen på grund av grumlingen som uppstår. Det är därför viktigt att muddring vid skapande av ny hamn samt underhållsmuddring sker på lämpligt sätt som minimerar risken för grumling i Mälaren.

Vid skapandet av den nya hamnen är det viktigt att sjön Jompen inte öppnas mot Mälaren utan att man först avlägsnat all inplanterad fisk från sjön, då denna fisk annars kan spridas ut i Mälaren.

Ekerö kommun är positivt till anläggandet av våtmark för rening av vatten som använts vid tvättning av inerta schaktmassor och entreprenadberg, men vill lyfta fram vikten av att skapa en våtmark som också har höga biologiska värden. Våtmarker är dock komplexa ekosystem och det finns en risk för att den beräknade reningseffekten på 70 procent inte uppnås. Kommunen hade gärna sett ett utökad resonemang kring detta och även en beskrivning av ett alternativt sätt att rena vattnet om våtmarken inte får den effekt som man räknar med.

Det befintliga jordbruksdike, som är biotopskyddat, har ett högt naturvärde till följd av träd och buskvegetationen i kanterna som skapar viktiga habitat. Man planerar att anlägga vallar längs dikeskant, ta bort förekommande träd- och buskvegetation där vallar anläggs, samt gräva ut eller om vissa delar av dikeskanten. Detta skulle medföra en stor negativ påverkan på växt- och djurlivet i diket. Vid en dispens bör dessa åtgärder genomföras på ett sätt som minimera de negativa effekterna samt kompenseras genom att våtmarken utformas så att den gynnar biologisk mångfald.

Friluftsliv

Det är en tillgång att tåktområdet idag är öppet för allmänheten och inte instängslat. Dock innebär planerade åtgärder att en omläggning av vandringsleden, som går igenom området, behöver göras samt att befintligt skidspår och befintlig terrängbana försvinner. Detta innebär en försämrad tillgänglighet till området och minskade möjligheter till friluftsliv inom området.

Den utökade tåktverksamheten skulle också leda till en förändrad miljö, skogsmiljöer som försvinner etc. Ekerö kommun anser därför att man bör avsätta det naturområde som ligger väster om Laxsjön som friluftsområde.

Vid anläggande av ny hamn minskar tillgängligheten för allmänheten till det område som idag utgörs av sjön Jompen.

Landskapsbild

Ekerö kommun anser inte att landskapsbilden skulle påverkas i den utsträckning att åtgärderna, enligt ansökan, inte kan tillåtas. Det är dock av största vikt att den trädridå som finns mot vattnet, längs i princip hela Lötens verksamhetsområde, skall vara kvar bland annat som ett visuellt skydd.

De bullerreducerade åtgärder som ska anläggas på platsen bör bestå av bullervallar innanför den trädridå som ligger mot vattnet. Kontoret anser inte att plank, skärmar eller liknande byggnadsåtgärder är lämpliga i aktuellt område då dessa åtgärder skulle vara ett störande element för landskapsbilden, i närheten av Mälaren, och i landsbygdsmiljön på norra Munsö. Uppförande av bullerplank/bullerskärmar kräver både strandskyddsdispens och bygglov, det är ytterst tveksamt om kommunen skulle tillåta denna form av bullerreducerande åtgärder på platsen.

Beträffande den hamn som ska anläggas i området så anser kontoret att hänsyn ska tas till terräng- och naturförhållanden på platsen. Inloppet bör förläggas i norr, i enlighet med ansökan, för att minska risken för störningar för de boende på Vendeludd och Göhlmen.

Transporter

Ekerö kommun anser att det är en stor fördel, och en förutsättning för tillståndet, att transporter med material till och från Lötén sker med fartyg i stället för med vägtransporter.

För Ekerö kommun

Adam Reuterskiöld
Kommunstyrelsens ordförande